

268/2011 ΣΤΕ (ΑΝΑΣΤ)

(Α΄ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ)

Αίτηση ανάκλησης αποφάσεως της Ε.Α. ΣτΕ, με την οποία διατάχθηκαν πρόσφορα κατ' άρθρο 52 του π.δ. 18/1989 μέτρα, αναφορικά με την κατασκευή του έργου της εκτροπής του ποταμού Αχελώου, προκειμένου να επιτραπεί η πραγματοποίηση εργασιών για την αποτροπή του κινδύνου κατάρρευσης της ήδη διανοιγείσας σήραγγας του Αχελώου. Επιτρέπει τη λήψη προσωρινών μέτρων για την στήριξη της σήραγγας. Υποχρεώνει τη Διοίκηση να ενημερώνει το Δικαστήριο για τις πραγματοποιούμενες εργασίες, μετά την ολοκλήρωσή τους.

Αριθμός 268/2011

Η Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας
(άρθρο 52 του π.δ/τος 18/1989, όπως αντικαταστάθηκε με
το άρθρο 35 του ν. 2721/1999)

Συνεδρίασε σε συμβούλιο στις 18 Απριλίου 2011, με την εξής σύνθεση: Π. Πικραμμένος, Πρόεδρος,
Αικ. Σακελλαροπούλου, Ηρ. Τσακόπουλος, Σύμβουλοι, Γραμματέας η Μ. Παπασαραντη.

Α. Για να αποφασίσει σχετικά με την από 11 Οκτωβρίου 2010 αίτηση:
του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,
κατά του Κοινοφελούς Ιδρύματος με την επωνυμία, «ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ
ΤΗ ΦΥΣΗ - WWF
ΕΛΛΑΣ»,

Β. Για να αποφασίσει σχετικά με την από 19 Σεπτεμβρίου 2010 αίτηση:
της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Μαγνησίας,
κατά του Κοινοφελούς Ιδρύματος με την επωνυμία, «ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ
ΤΗ ΦΥΣΗ - WWF
ΕΛΛΑΣ»,

Γ. Για να αποφασίσει σχετικά με την από 8 Σεπτεμβρίου 2010 αίτηση:
των : 1) Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας, 2) Τοπικής Ένωσης Δήμων και
Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ)
του Ν. Τρικάλων, 3) Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) του Ν.
Λάρισας, 4) Τοπικής
Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (ΤΕΔΚ) του Ν. Καρδίτσας, 5) Τεχνικού
Επιμελητηρίου Ελλάδας /
Περιφερειακού Τμήματος Κεντρικής και Δυτικής Θεσσαλίας, που εδρεύει στη
Λάρισα (Καλλιθέας 7
και Τζαβέλλα),

κατά του Κοινοφελούς Ιδρύματος με την επωνυμία, «ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ
ΤΗ ΦΥΣΗ - WWF
ΕΛΛΑΣ».

Με τις αιτήσεις αυτές ζητείται να ανακληθεί η υπ' αριθμ. 141/2010 απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Κατά τη συνεδρίασή της η Επιτροπή άκουσε την Εισηγήτρια, Σύμβουλο Αικ. Σακελλαροπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθη κεκατάτο Νόμο

1. Επειδή, οι δύο πρώτες αιτήσεις ασκούνται κατά νόμο άνευ καταβολής παραβόλου, ενώ για την άσκηση της τρίτης αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ειδικό έντυπο παραβόλου Α 2722275).

2. Επειδή, με τις υπό κρίση αιτήσεις ζητείται η μερική ανάκληση της υπ' αριθμ. 141/2010 αποφάσεως της Επιτροπής Αναστολών, με την οποία, κατόπιν αποδοχής σχετικής αιτήσεως του καθ' ου Ιδρύματος «Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση-WWF ΕΛΛΑΣ», διατάχθηκαν, ως πρόσφορα κατ' άρθρο 52 του π.δ. 18/1989 μέτρα, η άμεση διακοπή όλων των εργασιών που διενεργούνται και αποσκοπούν αμέσως ή εμμέσως στην κατασκευή του έργου της εκτροπής του ποταμού Αχελώου, η αποχή από κάθε υλική ενέργεια που κατατείνει στην ολοκλήρωση και λειτουργία των έργων που συνδέονται με την εκτροπή του άνω ρου του εν λόγω ποταμού και η μη λειτουργία όσων εκ των έργων χρήσης και αξιοποίησης υδάτων έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Η ανάκληση ζητείται προκειμένου να επιτραπεί η πραγματοποίηση εργασιών για την αποτροπή του κινδύνου κατάρρευσης της ήδη διανοιγείσας σήραγγας του Αχελώου.

3. Επειδή, οι υπό κρίση αιτήσεις, με τις οποίες ζητείται η μερική ανάκληση της αυτής απόφασης της Επιτροπής Αναστολών, είναι συναφείς και πρέπει να συνεκδικασθούν.

4. Επειδή, το καθ' ου Ίδρυμα «Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση-WWF ΕΛΛΑΣ» παραδεκτώς υποβάλλει το από 18.4.2011 υπόμνημα, με το οποίο ζητεί την απόρριψη των υπό κρίση αιτήσεων.

5. Επειδή, με την 151/2011 απόφαση της Επιτροπής Αναστολών απορρίφθηκαν εν μέρει οι κρινόμενες αιτήσεις, ειδικότερα δε κατά το μέρος που επιδίωκαν να επιτραπεί η ολοκλήρωση της

τελικής επένδυσης σε όλο το μήκος της σήραγγας, με την αιτιολογία ότι η ολοκλήρωση της επένδυσης θα καταστήσει έτι δυσχερέστερη και οικονομικά πιο δαπανηρή την επαναφορά του χώρου στην προτέρα κατάσταση σε περίπτωση ευδοκιμήσεως της αιτήσεως ακυρώσεως, ενώ θα έχει ως συνέπεια την επίταση της περιβαλλοντικής υποβάθμισης της περιοχής και δη των υδατορευμάτων από την εγκατάσταση και λειτουργία εργοταξίων για τις ανάγκες απόληψης των αδρανών υλικών. Εξ άλλου, από τις προσκομισθείσες εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης δεν αποδείχθηκε, κατά την κρίση της Επιτροπής, ότι η ολοκλήρωση της τελικής επένδυσης σε όλο το μήκος είναι απολύτως αναγκαία για την αποφυγή του κινδύνου κατάρρευσης της σήραγγας.

Περαιτέρω, με την ίδια ως άνω απόφαση κρίθηκε ότι οι εναλλακτικά προτεινόμενες, με τις ως άνω εκθέσεις, επεμβάσεις, οι οποίες συνίσταντο στην ολοκλήρωση της τελικής επένδυσης στο ήμισυ περίπου του ανεπένδυτου τμήματος και εφαρμογή υποστηρικτικών μέτρων στο υπόλοιπο τμήμα των 6.834 μ., είναι ιδιαίτερα εκτεταμένες, διασφαλίζουν τη μακροχρόνια σταθερότητα της σήραγγας και όχι την προσωρινή ευστάθειά της έως ότου λήξει η εκκρεμοδικία, ενώ δεν αποδείχθηκε ότι είναι απολύτως αναγκαίες προκειμένου να αποφευχθεί η κατάρρευση της σήραγγας. Εν όψει των ανωτέρω, αλλά και επειδή η λήψη των εν λόγω μέτρων θα δημιουργήσει, κατά τα προεκτεθέντα, νέα πραγματική κατάσταση δυσχερώς επανορθώσιμη σε περίπτωση ευδοκιμήσεως της αιτήσεως ακυρώσεως και θα επιφέρει περαιτέρω επιδείνωση του φυσικού περιβάλλοντος από την επαναλειτουργία των ήδη εγκατεστημένων στις κοίτες των υδατορευμάτων εργοταξίων, οι κρινόμενες αιτήσεις απορρίφθηκαν ως προς αμφοτέρωτα ως άνω μέρη. Αντίθετα, με την ίδια απόφαση εκρίθη ότι οι αιτήσεις ανακλήσεως μπορούν να γίνουν δεκτές μόνο κατά το μέρος που συνίστανται στη λήψη μέτρων αναγκαίων για την προσωρινή, έως τη λήξη της εκκρεμοδικίας, ευστάθεια της σήραγγας, δεδομένου δε ότι από τα προσκομισθέντα στοιχεία προέκυπτε ότι τα ήδη υπάρχοντα μέτρα προσωρινής υποστήριξης έχουν φθαρεί από την πάροδο του χρόνου και τη δράση του ύδατος εντός αυτής, αναβλήθηκε η οριστική κρίση προκειμένου να υποδειχθούν από τη Διοίκηση εντός τριακονθημέρου προθεσμίας τα απολύτως

αναγκαία μέτρα διασφάλισης της προσωρινής ευστάθειας του ως άνω έργου. Ήδη, μετά την εμπρόθεσμη υποβολή των σχετικών στοιχείων και διευκρινίσεων από τη Διοίκηση, οι αιτήσεις εισάγονται κατά το μέρος αυτό προς λήψη αποφάσεως.

6. Επειδή, με το με αρ. πρωτ. 477/Φ.220.1/28.3.2011 έγγραφο της Ε.Υ.Δ.Ε./Ο.Σ.Υ.Ε. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η Διοίκηση υποδεικνύει μία δέσμη μέτρων που πρέπει να ληφθούν προκειμένου να διασφαλισθεί η προσωρινή ευστάθεια της σήραγγας, δεδομένης της φθοράς που έχουν υποστεί τα υφιστάμενα μέτρα αντιστήριξης από την πάροδο του χρόνου και τη δράση του ύδατος, η οποία οδήγησε, μετά την έναρξη των βροχών του φθινοπώρου του 2010, σε μικρές ή μεγαλύτερες καταπτώσεις σε δέκα (10) σημεία της σήραγγας και σε εκτεταμένη κατάρρευση πετρωμάτων σε άλλα δύο (2) σημεία αυτής. Τα μέτρα αυτά συνίστανται στα εξής: «1. Σε όλο το ανεπένδυτο τμήμα της σήραγγας, δηλαδή από ΧΘ 0+00 έως ΧΘ 11+964, αλλά και στις εγκάρσιες στοές που χρησιμοποιούνται για τον ελιγμό των μηχανημάτων, θα γίνουν οι παρακάτω έλεγχοι και επεμβάσεις: - Τμήματα που έχουν καταρρεύσει, αφού εξυγιανθούν, θα υποστηριχθούν από τη στιβαρότερη διατομή υποστήριξης της βραχομάζας κατηγορίας V. - Στα τμήματα που λόγω της δράσης του νερού έχουν υποβαθμιστεί τα μηχανικά χαρακτηριστικά της, θα γίνεται η ταξινόμηση σε κατηγορία βράχου σύμφωνα με τη σημερινή κατάσταση και αφού προηγηθεί η εξυγίανση της περιοχής θα εφαρμοσθούν τα αντίστοιχα μέτρα υποστήριξης. - Τέλος θα αντικατασταθούν τα μέτρα υποστήριξης που έχουν φθαρεί από την πάροδο του χρόνου και τη δράση του ύδατος. 2. Προετοιμασία και βελτίωση του δαπέδου της σήραγγας από ΧΘ 0+100 έως ΧΘ 9+000 (με κατάλληλης μορφής σκυροδέτηση για τη ροή των υδάτων) για τους παρακάτω λόγους: - Για να σχηματισθεί ολοκληρωμένος δακτύλιος παραλαβής του φορτίου της βραχομάζας που είναι βασική προϋπόθεση για την ευστάθεια της σήραγγας. - Με την κατάλληλη διαμόρφωση του πυθμένα θα αποτραπεί η διάβρωσή του από τη ροή του ύδατος και ειδικά στα σημεία επαφής με τις παρειές της σήραγγας. - Όταν οι προαναφερόμενες εργασίες περαιωθούν, θα είναι δυνατό να σταματήσει η άντληση των υδάτων, αφού θα έχει διασφαλισθεί η φυσική ροή τους εντός της

σήραγγας και η έξοδός τους από το μέτωπο εξόδου με την κατασκευή ανοικτής τάφρου μέχρι τον παρακείμενο χείμαρρο (Πάμισσο). 3. Περιοδικός έλεγχος της κατάστασης των υποστηρίξεων, ώστε να είναι δυνατή η επέμβαση με μέτρα εξυγίανσης το γρηγορότερο δυνατό». Όπως βεβαιώνεται στο εν λόγω έγγραφο τα προτεινόμενα μέτρα είναι προσωρινά και η λειτουργία τους παύει μετά την εφαρμογή της τελικής επένδυσης, συμπεριλαμβάνουν δε, μεμονωμένα ή σε συνδυασμό, εκτοξευόμενο σκυρόδεμα με δομικό πλέγμα ή εκτοξευόμενο σκυρόδεμα με χαλύβδινες ίνες, αγκύρια βράχου, χαλύβδινα πλαίσια, δικτυωτά πλαίσια υποστήριξης και ελάσματα, ανάλογα με την κατηγορία της βραχομάζας (I, II, III, IV, V) που πρέπει να υποστηριχθεί. Τέλος, επισημαίνεται ότι για την εκτέλεση των απαιτούμενων εργασιών θα επαναλειτουργήσουν τα εργοτάξια της περιοχής Δρακότρυπας και Αγορασιάς που είναι εγκατεστημένα μακριά από τις κοίτες του Αχελώου και των παραποτάμων του, η δε προμήθεια των απαραίτητων αδρανών υλικών για την παρασκευή του σκυροδέματος δεν θα προέλθει από απόληψη από τις κοίτες των ποταμών, αλλά από νόμιμα λειτουργούντα λατομεία των νομών Τρικάλων και Άρτας και η κίνηση των φορτηγών θα περιοριστεί στην επαρχιακή οδό Καρδίτσας-Άρτας, όπου η κίνηση παρόμοιων οχημάτων είναι ήδη μεγάλη.

7. Επειδή, η Επιτροπή, αφού έλαβε υπ' όψιν: α) ότι τα ως άνω προτεινόμενα από τη Διοίκηση μέτρα είναι προσωρινά και δεν συνεπάγονται την κατασκευή της τελικής επένδυσης σε οιοδήποτε τμήμα του υπολειπόμενου ανεπένδυτου μέρους της σήραγγας, β) ότι η λήψη των ως άνω μέτρων διασφαλίζει, κατά την κρίση της Διοικήσεως, τη διατήρηση της υφιστάμενης πραγματικής κατάστασης μέχρι τη λήξη της εκκρεμοδικίας, ήτοι την αποτροπή της πλήρους απαξίωσης του τεχνικού έργου της σήραγγας, το οποίο θα είχε ως συνέπεια αφ' ενός τη δημιουργία καταστάσεων μη επανορθώσιμων, σε περίπτωση απορρίψεως της αιτήσεως ακυρώσεως, λόγω της κατάρρευσης του έργου και αφ' ετέρου την ιδιαίτερα σημαντική οικονομική επιβάρυνση για την εκ νέου διάνοιξη της σήραγγας, γ) ότι για την εκτέλεση των απαιτούμενων εργασιών η Διοίκηση δεσμεύεται ότι δεν θα χρησιμοποιήσει εργοτάξια εγκατεστημένα στις κοίτες του Αχελώου και των παραποτάμων του,

η δε απόληψη των απαραίτητων αδρανών υλικών δεν θα γίνει από τις κοίτες των ποταμών, αλλά από νόμιμα λειτουργούντα λατομεία, καθώς και την ανάγκη συνεχούς ελέγχου και άμεσων επεμβάσεων, όπου απαιτηθεί, για την εξασφάλιση της προσωρινής ευστάθειας της σήραγγας, κρίνει ότι πρέπει να γίνουν δεκτές οι υπό κρίση αιτήσεις κατά το εκτεθέν μέρος και να επιτραπεί η λήψη των περιγραφόμενων στο ως άνω έγγραφο προσωρινών μέτρων. Επιτρέπει επίσης την λήψη, κατά περίπτωση, παρόμοιων μέτρων στο μέλλον, υπό την αυστηρή προϋπόθεση ότι πρόκειται για προσωρινά υποστηρικτικά μέτρα κατά τα διαλαμβανόμενα στο εν λόγω έγγραφο. Τέλος, υποχρεώνει τη Διοίκηση να ενημερώνει το Δικαστήριο για τις πραγματοποιούμενες, κατά τα ανωτέρω, εργασίες, μετά την ολοκλήρωσή τους.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται τις κρινόμενες αιτήσεις, κατά τα διαλαμβανόμενα στο αιτιολογικό της αποφάσεως.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 18 Απριλίου 2011 και εκδόθηκε στις 19 Απριλίου 2011.

Ο Πρόεδρος
Π. Πικραμμένος

Η Γραμματέας
Μ. Παπασαράντη

Α.Σ.